

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci žalobkyne **Mgr. H. M.**, zastúpenej advokátom JUDr. M. B., proti žalovanému **Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny**, Špitálska č. 8, Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného** č.AA/2008/41159/13097/0ISS z 2. septembra 2008, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. apríla 2009, č.k. 24S/4/2008-52, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29. apríla 2009, č.k. 24S/4/2008-52, **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. AA/2008/41159/13097/0ISS z 2. septembra 2008, ktorým žalovaný podľa § 59 ods.2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších

predpisov zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, č.k.: 6409/01/Pe zo dňa 26. júna 2008.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou domáhala zrušenia rozhodnutia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici z 26. júna 2008 o vyradení z evidencie uchádzačov o zamestnanie na dobu 3 mesiacov pod číslom 6409/01/Pe a s tým súvisiaceho rozhodnutia Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave z toho dôvodu, že je nezákonné, porušujúce ľudské práva a slobody, ponižujúce ľudskú dôstojnosť a v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň žalobkyňa žiadala, aby bola znovu zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom 18. júna 2008. Krajský súd uviedol, že je nesporné, že žalobkyňa bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie na základe svojej písomnej žiadosti dňom 1. októbra 2001. Žalobkyňa dostala od úradu v rámci aktívnych opatrení na trhu práce písomnú ponuku aktivačných činností formou menších obecných služieb pre Mesto Banská Bystrica. Nebolo sporné, že žalobkyňa 18. júna 2008 odmietla výkon aktivačnej činnosti, ktorých predmetom bolo „čistenie mesta“ s tým, že „má dva diplomy, chce pracovať hlavou a kde je dôstojnosť človeka“. Z § 34 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti je nepochybné, že zákon neukladá úradu pri ponuke niektorého z aktívnych opatrení na trhu práce, zohľadniť dosiahnuté vzdelanie uchádzača o zamestnanie. Takúto povinnosť má úrad len pri ponuke zamestnania, teda úrad nepostupoval v rozpore so zákonom, keď žalobkyňi ponúkol prostredníctvom obce aktivačnú činnosť i keď táto nezodpovedala dosiahnutému vzdelaniu žalobkyne. Takúto povinnosť nemožno vyvodiť ani z § 52 ods. 4 zákona o službách zamestnanosti, na ktoré sa odvoláva žalobkyňa a ktoré neukladá úradu žiadne povinnosti voči uchádzačovi o zamestnanie, ale upravuje len rozsah informačnej povinnosti úradu vo vzťahu k obci, v ktorej má dlhodobo nezamestnaný trvalý pobyt. Zmysel a účel aktivačnej činnosti je vyjadrený v § 52 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti a tým je podpora a udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaného, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Odmietnutie aktivačnej činnosti z iného ako vážneho dôvodu vymedzeného v zákone v § 36 ods. 4 zákona o službách zamestnanosti sa podľa § 36 ods. 5, písm. b/ zákona považuje za nespoluprácu s úradom. Žalobkyňa bola o následkoch odmietnutia aktivačnej činnosti z iného ako vážneho dôvodu písomne upozornená v ponuke aktivačnej činnosti zo dňa 18. júna 2008. Pokiaľ evidovaný uchádzač odmietne aktivačnú činnosť z iných dôvodov ako sú uvedené v zákone o službách zamestnanosti, je úrad povinný vyradiť uchádzača na stanovenú dobu z evidencie. Legitímna

ponuka manuálnej práce ako aj výkon takejto práce nemôžu byť objektívne spôsobilé ponížiť či potužiť človeka len z dôvodu, že takáto práca nezodpovedá jeho vzdelaniu. Zápis do evidencie nezamestnaných je dobrovoľný. Štát prostredníctvom príslušných orgánov štátnej správy poskytuje uchádzačovi o zamestnanie služby zamestnanosti len v rozsahu, spôsobom a za podmienok stanovených v zákone o službách zamestnanosti. Medzi tieto podmienky patrí okrem iného aj plnenie povinností zákonom uložených evidovanému uchádzačovi o zamestnanie. Neplnenie takýchto povinností uchádzačom o zamestnanie je legitímnym dôvodom na jeho dočasné vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Krajský súd poukázal tiež na to, že z citovaného § 34 ods. 7 zákona o službách zamestnanosti je nepochybné, že zákon neukladá úradu pri ponuke niektorého z aktívnych opatrení na trhu práce, zohľadniť dosiahnuté vzdelanie uchádzača o zamestnanie. Takúto povinnosť má úrad len pri ponuke zamestnania. To znamená, že úrad nepostupoval v rozpore so zákonom, keď žalobkyni ponúkol prostredníctvom obce aktivačnú činnosť i keď táto nezodpovedala dosiahnutému vzdelaniu žalobkyne. Takúto povinnosť nemožno vyvodit' ani z § 52 ods. 4 zákona o službách zamestnanosti, na ktoré sa odvoláva žalobkyňa a ktoré neukladá úradu žiadne povinnosti voči uchádzačovi o zamestnanie, ale upravuje len rozsah informačnej povinnosti úradu vo vzťahu k obci, v ktorej má dlhodobo nezamestnaný trvalý pobyt. Zmysel a účel aktivačnej činnosti je vyjadrený v citovanom § 52 ods. 1 zákona o službách zamestnanosti a tým je podpora udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaného, ktorý je poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Odmietnutie aktivačnej činnosti z iného ako vážneho dôvodu vymedzeného v tomto zákone v § 36 ods. 4 sa podľa § 36 ods. 5, písm. b/ zákon považuje za nespoluprácu s úradom. Žalobkyňa bola o následkoch odmietnutia aktivačných činností z iného ako vážneho dôvodu písomne upozornená v ponuke aktivačnej činnosti zo dňa 18. júna 2008. Pokiaľ evidovaný uchádzač odmietne aktivačnú činnosť z iných dôvodov ako sú uvedené v zákone o službách zamestnanosti, je úrad povinný vyradiť uchádzača na stanovenú dobu z evidencie.

Ústava Slovenskej republiky v článku 19 zaručuje ochranu práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Ochrana ľudskej dôstojnosti je medzinárodným právom považovaná za zdroj prirodzených ľudských práv, a to vo význame prirodzenej ľudskej dôstojnosti. Ochrana ľudskej dôstojnosti obsahuje tiež právne rovnaké zaobchádzanie a teda aj zákaz znevýhodňovania formou priamej či nepriamej diskriminácie, bez toho, aby bol k diskriminácii daný vecný dôvod. Toto právo patrí každému

bez rozdielu a má rovnaký obsah bez ohľadu na dosiahnuté vzdelanie. Legitímna ponuka manuálnej práce, ako aj výkon takejto práce, nemôžu byť objektívne spôsobilé ponížiť, či potužiť človeka len z dôvodu, že takáto práca nezodpovedá jeho vzdelaniu. Inak by to znamenalo, že pre osoby s vyšším stupňom vzdelania by fyzická práca bola ponižujúca. Z tohto pohľadu nemá žiaden právny význam tá skutočnosť, že žalobkyňa práce na čistení mesta subjektívne pociťuje ako niečo, čo by sa dotklo jej osobnej cti, či dôstojnosti. Zápis do evidencie nezamestnaných je dobrovoľný. Štát prostredníctvom príslušných orgánov štátnej správy poskytuje uchádzačovi o zamestnanie služby zamestnanosti (napr. ponuka zamestnania, hmotné dávky) len v rozsahu, spôsobom a za podmienok stanovených v zákone o službách zamestnanosti. Medzi tieto podmienky patrí okrem iného aj plnenie povinností zákonom uložených evidovanému uchádzačovi o zamestnanie. Neplnenie takýchto povinností uchádzačom o zamestnanie je legitímnym dôvodom na jeho dočasné vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Účasť na aktivačných prácach je len povahy dočasnej, pričom žalobkyňa ich odmietla bez toho, aby vedela, na aké konkrétne práce bude zaradená a s akými osobami bude prípadné práce vykonávať. Medzi povinnosťou zúčastniť sa týchto prác a povinnosťami, ktoré má úrad vo vzťahu k evidovaným uchádzačom, je proporционаlita. Z týchto dôvodov nie je možné aktivačné práce považovať ani za práce nútené, aj keď nezodpovedajú kvalifikácii žalobkyne, ktorú nikto nespochybňuje a na ktorú musí úrad prihliadnuť pri ponuke zamestnania (napr. rozhodnutie ESLEP – sťažnosť č. 7427/76 Décisions et rapports, č. 7, s. 46).

Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa prostredníctvom advokáta včas podaným odvolaním, žiadajúc, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, lebo podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Žalobkyňa poukázala, že pokiaľ správny orgán v odôvodnení napádaného rozhodnutia uvádzal, že úrad práce zo zákona nemá možnosť zohľadniť pre výkon aktivačnej činnosti formou menších obecných služieb dosiahnuté vzdelanie uchádzača o zamestnanie, táto argumentácia je v priamom rozpore s postupom samotného úradu, ktorý dňa 19. mája 2008, resp. dňa 22. mája 2008 nezaradil žalobkyňu na aktivačné práce práve z dôvodu nevhodnosti vzhľadom na dosiahnuté vzdelanie a taktiež poukázala na znenie ust. § 52 ods. 4 písm. c/ zákona o službách zamestnanosti, kde na účely organizovania menších obecných služieb pre obec úrad poskytuje obci raz za mesiac o dlhodobu nezamestnaných občanoch, ktorí majú v obci trvalý pobyt údaje, okrem iných aj dosiahnutý stupeň vzdelania, získané odborné zručnosti alebo druh doteraz vykonávanej práce. Hoci v zmysle zákona o službách zamestnanosti je

možné odmietnuť aktivačné práce len z taxatívne vymedzených „vážnych“ dôvodov, žalobkyňa má právo – ak úradom práce ponúknutá forma aktivačnej činnosti je pre ňu porušením jej ústavou garantovaných ľudských práv, v danom prípade práva na dôstojnosť a osobnú a občiansku česť – odmietnuť výkon takýchto činností a to bez sankcie jej vyradenia z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Žalobkyňa sa neuchádza o aktivačné práce ale o vhodné zamestnanie, ktorým je práca pedagóga, resp. iná vhodná práca a ktorú prácu zatiaľ úrad práce žalobkyni nevedel ponúknuť.

Odvolanie žalobkyňa doplnila podaním zo 16. júna 2009 v ktorom vyjadrila nesúhlas s rozhodnutím súdu a odôvodnením rozsudku namietajúc nesprávne právne posúdenie veci, ako aj konanie voči svojej osobe, ktoré považuje nielen za porušovanie základných práv a slobôd, Ústavy Slovenskej republiky, ale aj ako diskrimináciu a „účtovanie“ zo strany úradov. Nikde nie je ani zmienka o tom, že by poberatelia sociálnej dávky mali byť radení na pracovnú činnosť bez zohľadnenia vzdelania. Žalobkyňa sa tiež domnieva, že súd nedostatočne zistil skutkový stav.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu z 15. júla 2009 navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozhodnutie žalovaného a rozsudok krajského súdu v rozsahu odvolania v medziach žaloby, odvolanie prejednal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne vyhovieť nemožno.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojuje ako svoje vlastné s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 219 ods. 2 OSP. Odvolací súd len konštatuje, že skutkový stav nebol sporný, žalobkyňa namietala nesprávne právne posúdenie predmetnej veci, ku ktorému sa krajský súd podrobne vyjadril a jeho názor považuje odvolací súd po skutkovej, ako aj právnej stránke, za vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná a žalovanému trovy nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová